

saaledes forestaaer, er forskjellig fra de sædvanlige Love derved, at den er et Frihedsbrev, der ikke indeholder det Tvingende, som ellers er sædvanligt i Love, saa kan jeg dog ikke erkjende dette i dets fulde Omfang. Man vil dog finde, at den Frihedslov, som her er foreslaaet, og som skulde gives i en vis Retning, som andre Love, der umiddelbart og nærmest gaae ud paa at begrunde Frihed, dog ogsaa foretager Indskrænkninger af Friheden i andre Retninger. Naar, efter den ærede Forslagsstillers Mening, en stor Fleerhed i Menigheden skulde være berettiget til at vælge en anden Psalmebog, end den, som Menigheden hidtil er vant til, saa medfører det dog en Indskrænkning og lægger et Baand paa den Deel af Menigheden, som ikke hører til denne Fleerhed, og det saavel for Menighedens nærværende Medlemmer, som for dem, der siden kunne komme ind i Menigheden. Og naar der i Tidens Løb, ved nye tilkommende Medlemmer eller ved Forandring i de nærværende Medlemmers Mening, endog skulde blive en Fleerhed i Menigheden mod den ny indførte Psalmebog, saa vilde den dog ikke kunde blive fri for denne, saalænge ikke denne Fleerhed var voxet i den Grad, at den kunde udøve den Myn- dighed, som alene efter Forslaget er tilstiftet en meget stor og overveiende Fleerhed. Ege- ledes vil Forslaget have den Følge, at en simpel Fleerhed i Menigheden, som under den bestaaende Tingenes Tilstand er berettiget til faae den evangelisk-christelige Psalmebog indført, ikke dertil er berettiget, men at der skal være $\frac{2}{3}$ af Medlemmerne enige derom; Men naar jeg seer hen til den virkelige Tin- genes Tilstand, saa troer jeg netop at den Indskrænkning, som der med dette Forslag kan gøres, ikke rammer nogen velbegrundet Frihed, men at den er ganske berettiget, og at derimod den Tingenes Tilstand, som nu eksisterer, hvor- ved der i visse Maader er større Frihed, nem- lig, for dem som holde meest af den evangelisk-christelige Psalmebog, ikke stemmer med For- holdene og de øvrige Menighedens Medlem- mers Berettigelse. Den Tid, da den evangelisk-christelige Psalmebog, som er udarbejdet i det sidste Decennium af det forrige Aarhundrede, i Begyndelsen af dette blev indført, gif man

ud fra den Forudsætning, at denne nye Psalme- bog paa en fuldkommere Maade skulde tilfreds- stille Folkets religiøse Trang end den som forhen var gjældende. Regjeringen vilde ikke, saaledes som den ved tidligere Leiligheder har gjort, paabyde Psalmebogen. Det havde Re- gjeringen forhen gjort med den Kingosse Psalmebog; det var ogsaa skeet med den Guldbergske, dog kun med Hensyn til Kjøbstæderne, hvorimod Forslagsstilleren feiler, naar han mener at og- saa den Pontoppidanske Psalmebog er bleven nogenstunde paabudt. Den var bestemt til at gøres almindelig, men den blev ikke indført uden i Slots-Menighederne og er egentlig ikke nogen autoriseret Psalmebog. Den er imid- lertid de facto indført paa ganske enkelte Ste- der; jeg troer den skal være brugelig paa Born- holm og i en stor Deel af Slesvig, men iøv- rigt er den Pontoppidanske Psalmebog ikke ble- ven indført og ikke regnet til de gangbare Psalmebøger. Jeg skal, foruden at jeg kan forstikke, at det saaledes forholder sig, henvisse til de Forhandlinger, der foregik i de jydske Stænder 1840, hvor der var indgivet en Pe- tition fra det Niber Præsteconvent om Tillæg til Psalmebøger. Der blev nedsat en Comitee, hvori Biskop Ollegaard blandt Andre havde Sæde, der blev bestandig udtalt, at der var 3 gangbare Psalmebøger, Kingos, Guldbergs og den evangelisk-christelige og der var ikke Tale nogenstunde om den Pontoppidanske. Dette bemærker jeg kun i Forbigaaende. Man vilde i Aaret 1800, da den evangelisk-christelige Psalmebog, der allerede var approberet 1798, skulde almindelig indføres, ikke paabyde den, men overlod det til Menighederne, dog at sim- pel Stemmesleerhed var nok. Efter den davæ- rende Maade, hvorpaa Forholdene bleve be- tragtede, var dette vist meget liberalt. Jeg tør paastaae, at paa den Tid var det netop dem, der regnebe sig til de Liberale i Landet, der fandt, at der blev viist for stor Kulde i at befordre en mere friskindet og med den davæ- varende Dplysning mere stemmende Psalmebog end den, der forhen var tilstæde, og at man ingenlunde fandt at Regjeringen skred for stærkt frem. Men Forholdene have nu foran- dret sig. Der har viist sig i en Række af Aar en temmelig stor Erkjendelse af, at den